

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

De adventsverwachting van Jakob

“Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!”

Genesis 49:18

De man die vroeger zoveel ongeduld aan de dag heeft gelegd spreekt hier van wachten. Jakob had zelf de eerstgeboortezegen willen verwerven. Kromme wegen werden daarbij niet geschuwd. Maar blijkens de woorden van onze tekst mocht hij met zichzelf en al zijn eigen inspanningen en wegen aan het einde komen. Hij had niets meer van zichzelf te verwachten. Hij zegt dan ook niet: “Ik wacht op wat ik verdiend heb, ik wacht op wat ik mij waardig heb gemaakt”, maar hij zegt:

“Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!”

Door ontdekkende genade was hem de zonde en de schuld ordentelijk voor ogen gesteld. Jakob had geen penning om te betalen voor de zonde en schuld. Van daaruit kreeg hij die schuld-betalende, schuld-uitdelgende, schuld-overnemende Borg zo nodig. Vanuit de inleving van de eigen nameloze armoede kreeg hij nodig de rijkdom van Christus. Wat ging zijn hart daar naar uit. Mag u daar in meerdere of mindere mate iets van verstaan? Zijn dit geen onbekende zaken voor u?

De woorden van Jakob getuigen van heilsverlangen. In zijn woorden klinkt de oproep om de geboorte van de Zaligmaker, het gebed om Zijn geboorte, het uitzien naar en het spanningsvol verwachten van Zijn geboorte. Jakob verstaat het door genade: alleen in Christus is reiniging van zonde en ongerechtigheid. Alleen door Zijn Borgwerk is er zaligheid, ook voor mij.

“Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!”

Jakob begeert daar te zijn waar hij van zonde verlost is, waar hij nooit meer last zal hebben van de overblijvende ongerechtigheid. Is dat ook uw begeerte al geworden? Of wilt u alleen van de gevolgen van de zonde ontslagen zijn?

Zij die de Heere mogen vrezen hebben zo’n last van de zonde, de overblijvende ongerechtigheid. Het smart hen zo diep dat ze niet zijn die ze zouden moeten zijn. Hoe meer dit wordt ingeleefd, hoe meer de woorden van Jakob werkelijkheid worden in het hart:

“Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!”

Jakob ziet uit naar de plaats van de eeuwige rust. Hij heeft door genade zijn naam Jakob leren spellen: zondaar, bedrieger. Ook heeft hij de naam HEERE leren kennen. Hebt u ook uw oude naam al leren spellen? Hebt u door genade uzelf als een zondaar, als een zondares leren kennen en u daarom verootmoedigd voor het Aangezicht Gods, en u verfoeid in stof en as? Hebt u ook de naam HEERE leren kennen? Die naam ziet op Gods onveranderlijke trouw. Hij houdt Zijn volk vast. Hij zoekt het telkens weer op. Hij maakt geen einde met Zijn volk. Hij heeft ook tot Jakob niet gezegd: Nu is het genoeg, nu wend Ik Mij van u af, nu zal Ik u verlaten, nu zal Ik u verwerpen.

Jakob mag daar van spreken als hij het zegt: Ik ben geringer dan al deze weldadigheid en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht

gedaan hebt. Zullen deze woorden op zijn sterfbed niet in de herinnering zijn gekomen? Als Jakob op zijn sterfbed terugziet, dan ziet hij zonde en ontrouw in zijn leven, maar dan schittert daar des te heerlijker Gods onwankelbare trouw.

God is eeuwig Dezelfde. Ook vandaag houdt Hij Zijn volk vast. Het is dat volk een wonder dat God niet zegt: Nu is het genoeg, nu wend Ik Mij van u af, nu zal Ik u verlaten, nu verwerp Ik u, nu wil Ik niet meer met u van doen hebben. Christus heeft het verworven dat er geen voleinding met hen wordt gemaakt. Hij werd van God verlaten opdat zij nimmermeer van Hem verlaten zouden worden. Hij moest en wilde de drie-urige duisternis doormaken opdat zij eenmaal eeuwig in het licht zouden wandelen.

Christus heeft betaald met de prijs van Zijn dierbaar Bloed voor al hun zonden en afmakingen. Welk een onvergelijklijk grote liefde komt daarin naar voren. Hij heeft Zijn leven gegeven voor Zijn vijanden, die nooit naar God zouden vragen, opdat zij eeuwig zouden leven.

Jakob heeft de rampzaligheid verdiend, maar de zaligheid verkregen, uit genade, om niet, naar het eeuwig welbehagen Gods. We lezen van zijn sterven in Genesis 49:33: “Als Jakob voleind had aan zijn zonen bevel te geven, zo legde hij zijn voeten samen op het bed en hij gaf de geest, en hij werd verzameld tot zijn volken”. Zijn

*Christus heeft
betaald met
de prijs van
Zijn dierbaar
Bloed voor al
hun zonden en
afmakingen.*

sterven was een doorgang tot het eeuwige leven.

Het sterven van Gods kinderen kan onderscheiden zijn. De een mag gemakkelijker afreizen dan de ander. Er zijn er ook die met de nachtschuit afreizen. Doorgaans is de zwaarste branding vlak voor de haven.

Maar allen die in meerdere of mindere mate hebben leren verstaan "Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!" zullen niet beschaamd uitkomen.

De Zaligmaker heeft voor hen de zaligheid verworven en Hij zal hen erin doen delen.

*Zalig hij, die in dit leven
Jakobs God ter hulpe heeft;
Hij, die door de nood gedreven,
zich tot Hem om troost begeeft;
Die zijn hoop in 't hachelijkst lot
vestigt op den HEERE, zijn God.*

A. van Heteren

Ambtelijke praktijk

Geen zedeles. Een levensles. Jak 1: 19- 21

Spreken is een gave van de Heere. Het gemis ervan is een hele werkelijkheid. Nimmer moet dit vergeten worden. Door Gods goedheid

zijn er methoden waardoor men zich kenbaar kan maken en zijn er kontakten mogelijk. Maar spreken blijft een gemis. Nu komt het voor dat men jaloers is op iemand die niet naar woorden behoeft te zoeken. Die woorden voor het grijpen heeft. Vlot te kunnen spreken kan hoog aangeschreven staan. Wat kan een redenaar, zelfs een predikant, bewonderd worden. Wanneer een predikant dit bemerkt, moet hij oppassen. In de prediking gaat het niet om zijn woorden, maar om wat hij zegt. De Schrift behoort open te gaan en uitgelegd te worden. Een predikant dient altijd dienaar van het Goddelijke Woord te zijn. Hij spreekt ook niet tot een vergadering, maar tot een gemeente die leeft onder het Woord en onderwijs nodig heeft uit het Woord. Maar nu is er naast spreken nog een andere kant: namelijk luisteren

elke ambtsdrager. Er dient steeds geluisterd te worden naar de grote getrouwe Spreker in en door Zijn Woord. Calvijn schrijft: hoezeer wij reeds in de Heilige Schrift onderwezen mogen zijn, het is noodzakelijk dat wij tot het einde leerlingen daarvan zijn en dat wij God bidden dat Hij van dag tot dag ons geloof doet toenemen. Als het gaat over het staan op de preekstoel merkt hij van zichzelf op: wanneer ik hier op de preekstoel sta, spreek ik niet alleen opdat men naar mij luistert, neen, ik moet van mijn kant ook zelf een leerling van God zijn en het woord dat uit mijn mond voortkomt moet ook mij zelf tot pro zijn. Anders: wee mij! Het navolgen waard en het zal tot zegen zijn. Het: spreek Heere, Uw knecht hoort, blijft niet vruchteloos. Dan gaan we door de jaren heen niet minder in de voorbereiding luisteren naar het Woord, maar steeds meer. Omdat ons weten nog zo gering is en het Woord zo rijk, zo leerzaam. Het luisteren heeft vanzelf ook betrekking op de omgang met gemeenteleden of daar buiten. Wie met mensen omgaat moet kunnen luisteren. Het is ook een kenmerk van een echte herder. Het in zich opnemen van wat de ander zegt en zo het zich laten uitspreken zal leiden tot vruchtbaar contact. Jakobus is nog niet klaar met onderwijs. Is er de oproep om in horen ras, smel te zijn, hij

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een adventsmeditatie opgenomen van ds. A. van Heteren over Genesis 49:18 'De adventsverwachting van Jakob'. Ds. M.C. Tanis schrijft over Jakobus 1:19-21 "Geen zedeles. Een levensles". Ds. P. Roos levert een bijdrage over de HSV. Ds. P. den Butter maakt een begin met het schrijven over koning Jojakim. In de rubriek 'Sprekend verleden' ditmaal een artikel over ds. Petrus Nahuys. Ds. K. Hoefnagel schrijft verder over Openbaring 20. Verder boekbesprekingen.

Ambtsdragersconferentie

Onze jaarlijkse ambtsdragersconferentie mocht gehouden worden zaterdag 20 november 2010 in een zaal van de Chr. Geref. kerk te Barendrecht, Voordijk 252. Dhr. ir. B.J. van der Vlies, die vele jaren voor de SGP in de Tweede Kamer heeft gezeten, heeft een waardevolle inleiding gehouden over het onderwerp: "Kerk en staat." We mogen terugzien op een goede middag.

Ds. G. Bouw

Aan ds. G. Bouw is door de classis eervol emeritaat verleend in verband met zijn leeftijd en de toenemende zorgen aangaande zijn gezondheid. Het emeritaat zal begin volgend jaar ingaan. We wensen ds. en mevr. Bouw sterkte en Gods zegen bij al de veranderingen die dat met zich mee zal brengen.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 16 december verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 9 december.

AvH

Attendheid

De herder Jakobus schrijft: zo dan, mijn geliefde broeders, een iegelijk zij ras om te horen (vs. 19). Waar nu Jakobus toe aanspoort staat niet los van wat in vers 18 is vastgelegd. Het gebeuren wat door het Woord der waarheid heeft plaatsgegrepen. Nu is men niet klaar met wat gebeurd is. Al is het ontzettend groot. Onderwijs, leren, blijft geboden. Dit geldt ook voor een predikant en voor

voegt er nog twee zaken aan toe: traag te zijn, langzaam te zijn om te spreken en tot toorn (vs. 19). Er dient een afwachterende houding ingenomen te worden. Bijzonder als het gaat over het Woord van de Heere. We moeten niet direct komen met onze gedachten of mening over het Woord. Voor alles is noodzakelijk na te gaan wat het Woord zegt en wat het Woord inhoudt. Zo ook wat de prediking van het Woord betreft. Wanneer er gepreekt wordt naar de Schriften dan zeg Calvijn daarvan: God de Heere opent Zijn heilige mond. Dan past ons te luisteren en God niet in de rede te vallen.

Toorn

Jakobus heeft het ook over de toorn. Dat wil niet zeggen dat Jakobus de toorn verbiedt. De Schrift spreekt van een rechtvaardige toorn. Dat is een toorn waardoor men het op wil nemen voor het recht van de Heere. In dat licht moeten we ook verschillende uitspraken in het Psalmbboek lezen. Daarnaast ook wat we lezen in de Catechismus dat Christus bij de wederkomst Zijn en mijn vijanden zal werpen in de eeuwige verdorvenis (Cat. zondag 19). Zijn vijanden moeten ook mijn vijanden zijn. Er is een onrechtvaardige toorn waardoor men wraak wil nemen. Het draait dan alles om het eigen 'ik'. Die toorn wordt door Jakobus streng veroordeeld. Zij werkt Gods gerechtigheid niet, dat is zij brengt geen gerechtigheid voor God voort. Wat nu Jakobus doorgeeft of waar hij voor waarschuwt zijn dus geen zedelessen maar levenslessen. Zo moet ook het volgende gezien worden.

Welk gebeuren

Het afleggen van alle vuiligheid en overvloed van boosheid. Dat is zelfs heilige roeping van Gods kinderen, maar ook voor elke ambtsdrager. Predikanten mogen op een preekstoel staan, maar dat houdt niet in dat ze boven alles uit gegroeid zijn. Het dient ook te geschieden in verband met het woord dat in het hart geplant wordt. Beelden uit het dagelijkse leven worden door Jakobus gebruikt. Hij denkt aan het uit-

trekken van een kledingstuk. Zo moet alle vuiligheid en overvloed van boosheid afgelegd worden. Wanneer dit niet geschiedt heeft dit gevolgen: verschraling van het geestelijk leven vindt plaats. Stilstand of achteruitgang van het ware leven. De Naam van de Heere kan er door gelasterd worden en het ambt neergehaald. Tegenover het afleggen plaatst Jakobus het ontvangen. Het aannemen van het Woord dat inwendig geplant wordt. Jakobus gebruikt een beeld uit de akkerbouw. Wat in de kantekening staat is van betekenis. Het Woord, dat is de leer van het Evangelie, wordt ingeplant. Ingeplant namelijk door de dienst der leraren die planten en natmaken en het Woord als onvergankelijk zaad in de harten des mensen zaaien waardoor zij wedergeboren worden en opwassen. Met zachmoedigheid dient dit te geschieden. Dat is door geloof en gehoorzaamheid. Dat Woord nu kan de zielen zalig maken. Vergezelschap met de kracht van de Heilige Geest en door het geloof aangenomen. Welk een waarde heeft Gods Woord. Waartoe gebruikt de Heere het. Voor Calvijn was de Schrift het voornaamste en kostbaarste goed dat wij in de wereld bezitten. Wat hij in de Schrift mocht ontdekken gaf hij gevarieerd weer.

Ere het Woord!

Het Woord is de sleutel die ons het koninkrijk Gods opent. De zekere weg die ons leidt. De enige regel om tussen goed en kwaad te onderscheiden en ons te onderwijzen in de rechte dienst van God. Zij is het licht dat leidt. De lamp die verlicht. De school der wijsheid. De spiegel om Gods aangezicht te zien. De koninklijke scepter. De herdersstaf. Het document van Zijn verbond. Het getuigenis van Zijn hartelijke gezindheid. Het enige voedsel voor leven en sterven. Daarom was preken voor Calvijn alles. Het prediken van de Schrift. De Schrift dreef hem naar de preekstoel. 's Zondags en doordeweeks. Hij deed wat om en voor het Woord. Hij zei nimmer: ik heb het zo druk! Preken was zijn leven. Met het gepredikte kon hij leven en wilde hij sterven. Indien de predikers het Evangelie getrouw verkondigen mogen zij er zeker van zijn dat zij Gods zaak behartigen en terwijl de hele wereld hun tegen is en hen bestrijdt God aan hun zijde staat. Aldus Calvijn. Welk een woord. Ook voor vandaag. Gegrond in het Woord der waarheid. Soli Deo Gloria!

M.C. Tanis

Bijbelstudie

JOJAKIM - 1

Jeremia 26:20-23;
Jeremia 36:1-10

De opvolger van Joahaz is diens oudere broer Eljakim, wiens naam door de Egyptische koning veranderd is in Jojakim. Door middel van die verandering van de naam liet Faraö Necho weten dat hij het over de nieuwe koning van Juda te zeggen heeft en dat deze aan hem gehoorzaamheid verschuldigd is. Veel heeft Jojakim dan ook niet te zeggen. Hij is in feite niet meer dan een vazal van Egypte, een koning weliswaar, maar met weinig macht. Wie is hij in geestelijk opzicht? Lijkt hij op zijn vader Josia, die zo

jong overleed en dient hij net als deze de Heere? Of vaart hij dezelfde koers als zijn broer Joahaz, die in de drie maanden die hij regeerde bewezen heeft dat hij het roer wilde omgooien en het goede werk van zijn vader ongedaan wilde maken? Men hoeft niet lang te wachten op het antwoord op deze vragen. Al snel is duidelijk dat Jojakim de weg van zijn broer inslaat en net als hij doet wat kwaad is in Gods ogen (2 Kon. 23:37; 2 Kron. 36:5). Jojakim verlaat de dienst des Heeren en dient de afgoden.

Uria gedood

Enkele episoden uit het leven en de regering van Jojakim worden vermeld in het boek van de profeet Jeremia. Het eerste is een betrek-

*Tegenover
het afleggen
plaatst Jakobus
het ontvangen.
Het aannemen
van het Woord
dat inwendig
geplant wordt.*

*Jojakim heeft
alleen maar
minachting
voor hem
en dat komt
ook uit in
de manier
waarop er met
hem na zijn
dood wordt
omgegaan.*

kelijk kort bericht over Jojakims houding tegenover Gods profeten en het tweede is een veel uitvoeriger bericht waaruit we de houding van Jojakim tegenover Gods Woord leren kennen. Het eerste vinden we in Jer. 26.

Al bij het begin van Jojakims regering krijgt Jeremia van de Heere de opdracht om in de tempel te Jeruzalem een boodschap te brengen. Het is een woord van ernstige waarschuwing, waarin doorklinkt dat de Heere het oordeel zal brengen als het volk blijft weigeren om naar God te horen.

Die prediking stuit op verzet, met name van de kant van de priesters en de (valse) profeten. Jeremia wordt gegrepen en zelfs met de dood bedreigd. Maar dan horen de vorsten, de prinsen ervan en zij grijpen in. Dankzij dat ingrijpen loopt het met Jeremia nog goed af. Zijn leven wordt gespaard en een van hen, Ahikam de zoon van Safan neemt Jeremia onder zijn bescherming. Van deze Safan horen we later nog wel meer.

Jeremia blijft dus gespaard, maar intussen hebben we wel een indruk gekregen hoe de gesteldheid van vooral priesters en profeten is in die tijd. En zoals die geestelijke leiders over Gods profeten denken, denkt ook koning Jojakim over hen. Dat wordt ons in ditzelfde hoofdstuk vermeld als we hier ook lezen dat het met een andere profeet des Heeren heel anders is afgelopen dan met Jeremia en dat door toedoen van de koning.

Een zekere Uria, de zoon van Semaja, afkomstig uit het dorp Kirjath-Jearim, verkondigt Gods Woord en hij doet dat geheel in overeenstemming met de wijze waarop Jeremia dat doet. Dat verdraagt de koning niet en in dit geval zijn de vorsten het met hem eens. Er worden pogingen gedaan om Uria in handen te krijgen en hem te doden. Dat lukt echter niet, want op de een of andere manier krijgt Uria kennis van deze plannen. Hij vlucht naar Egypte om daar veiligheid te zoeken.

Op zich is het niet verkeerd van Uria dat hij vlucht. Een mens mag veiligheid zoeken om zo in leven te blijven. Maar het lijkt niet erg verstandig dat Uria uitgerekend

naar Egypte vlucht. We zagen al eerder dat - zeker tijdens de eerste periode van zijn regering - Jojakim niet meer is dan een vazal van Egypte. Het is voor hem dan ook niet moeilijk om Uria uitgeleverd te krijgen. De mannen die Jojakim naar Egypte stuurt brengen Uria als gevangene met zich mee. Dan vindt alsnog de terechtstelling van deze man Gods plaats. Zonder te aarzelen ontdoet Jojakim zich van deze profeet, die hij te lastig vindt en wiens woord hij niet langer wil horen.

Dat vindt Jojakim nog niet genoeg. Nadat Uria ter dood gebracht is, wordt zijn dode lichaam weggeworpen, zo zegt de Bijbel. In de graven van de kinderen des volks. Het wordt niet begraven daar waar Uria's familie begraven is, maar ergens in een hoekje van de begraafplaats, waar ook de dode lichamen van de daklozen en de bedelaars worden weggedaan. Van enig eerbetoon is dus geen sprake. Jojakim heeft alleen maar minachting voor hem en dat komt ook uit in de manier waarop er met hem na zijn dood wordt omgegaan.

Voor Gods knechten heeft Jojakim dus geen enkel respect. Hij wil het liefste van hen af. Hij wil immers ook van God af. Daarom stelt hij het absoluut niet op prijs als de Heere een boodschap aan hem laat brengen. Deze zoon van Josia, die het in het leven van zijn vader zo heel anders heeft gezien en die geweten heeft dat zijn vader grote eerbied had voor Gods Woord, werpt de God van zijn vader en Diens Woord verre van zich. Daarmee is Jojakim een voorloper van die velen, die in onze tijd een zelfde weg gaan: kinderen van godvrezende ouders, die zich van wat zij in hun jeugd gehoord en gezien hebben, radicaal afkeren.

De korte geschiedenis van Uria laat ons ook weten dat de vorsten en prinsen - de politici - niet erg consistent zijn. De ene profeet, Jeremia, nemen ze in bescherming en inzake een andere profeet zijn ze het helemaal eens met de koning. Wat is dat voor wisselvalligheid? Menen ze het dan wel echt als het om Jeremia gaat? Zijn boodschap en die van Uria

stemmen toch helemaal overeen? Welke motieven geven bij hen de doorslag? Dubbelhartige mannen zijn ze en dus onbetrouwbaar. Jeremia moet het dan ook maar niet van hen verwachten. Dit keer hebben ze zijn kant gekozen, maar wat ze een volgende keer zullen doen is helemaal nog niet zeker. Gelukkig voor Jeremia dat hij een andere Toevlucht kent. Die heeft hij hard nodig in zijn lang niet gemakkelijke leven, waarin de Heere hem een zware taak heeft gegeven.

De boekrol geschreven

De tweede gebeurtenis in het leven van Jojakim, die ons inzicht geeft in wie en wat deze koning is, vinden we uitvoerig beschreven in het boek van Jeremia, hoofdstuk 36. Jojakim is dan al vier jaar aan de regering. In die tijd heeft de Heere aan de profeet Jeremia opgedragen de door hem uitgesproken profetieën op een rol te schrijven. Men kende in die tijd nog niet het boek, zoals wij dat kennen. Wie iets wilde opschrijven dat bedoeld was om bewaard te blijven deed dat op een rol, die op- en afgerold kon worden.

Jeremia kreeg ook te horen waarom hij dit moest doen. Wat God in het verleden door middel van Jeremia gezegd had moet nog een keer gezegd worden. De rol moet namelijk worden voorgelezen ten aanhoren van het volk. Ieder moet duidelijk weten wat er zal gaan gebeuren als er geen bekering plaats heeft. En die bekering is juist datgene wat de Heere graag zou zien gebeuren. Er zijn veel overtredingen begaan en de schuld is geweldig groot, maar de Heere is bereid alles te vergeven. Alleen, dat kan Hij pas doen als er bij het volk behoefte aan bestaat. Dat wil zeggen als men de zonde gaat inzien en belijden en om vergeving gaat vragen. Als ze zich bekeren. Met die bekering als doel laat de Heere die rol schrijven en straks voorlezen.

Jeremia heeft de opdracht uitgevoerd, met Baruch als schrijver. De rol is klaar. Dan breekt de dag aan die door het volk als een vastendag is bestemd. Niet door de koning. Die was er niet voor in de stemming. De geschiedenis die

voor ons ligt wekt sterk het vermoeden dat hij het met die vastendag ook helemaal niet eens was en er mogelijk door geïrriteerd was. Dat is te begrijpen want hij had er geen enkele behoefte aan om zich voor de Heere te verootmoedigen, zoals dat op een vastendag behoort te gebeuren. Op zo'n dag worden de zonden beleden en als dat met ernst gebeurt laat men er zelfs het eten voor staan. Maar zoiets is aan Jojakim niet besteed. Jeremia geeft aan zijn trouwe dienaar Baruch opdracht om uitgerend op die vastendag naar de tempel te gaan en uit de rol voor te lezen. Er zullen op die dag veel mensen naar de tempel komen. Velen zullen op zo'n dag van verootmoediging min of meer in de juiste stemming verkeren om de boeteprediking van Jeremia aan te horen. Jeremia herhaalt aan Baruch wat de Heere tot hem gezegd heeft over de hoop dat er eindelijk

eens bekering zal komen. Dat is ook de hoop van Jeremia. Waarom Jeremia niet zelf de rol gaat voorlezen? Hij is 'opgehouden', zo zegt hij. Hij kan niet naar de tempel gaan. Is hem dat verboden? Heeft de Heere het hem verboden? Is hij misschien volgens de bepalingen van de wet van Mozes onrein? Jeremia zal zeker wel een wettige reden hebben. Het is niet omdat hij bang is om zich in het openbaar te vertonen. Baruch zoekt geen uitvluchten. Hij doet wat hem is opgedragen en in de tempel zoekt hij een geschikte plek in een van de kamers daar, van waaruit hij zoveel mogelijk mensen denkt te kunnen bereiken. En hij leest en leest, de ene profetie na de andere. Met de nadruk vooral op wat de koning van Babel zal doen als hij Jeruzalem komt verwoesten als Gods straf op de zonden van het volk (vers 29). Dat vooral moet het volk weten: God

laat de zonde niet onbestraft. Laat dat goed tot hen doordringen opdat 'hun smeking voor des Heeren aangezicht zal neervallen' (vers 7) en zij zo ook zelf als boetelingen voor God zullen buigen. De Heere heeft ook door middel van Jeremia meer dan eens vriendelijk genodigd en het volk bijna gesmeekt om zich te bekeren. Maar de tijd dat de Heere het zo deed lijkt voorbij te zijn. Het enige motief in de oproep tot bekering is de dreiging van het komende oordeel. Maar toch, het is ook nu nog genadetijd. De deur staat nog open, ook al klinkt het Woord alleen nog in de zware tonen van 'Wij dan wetende de schrik des Heeren bewegen de mensen tot het geloof' (2 Cor. 5:11).

P. den Butter

*Waarom
Jeremia niet
zelf de rol gaat
voorlezen?
Hij is
'opgehouden',
zo zegt hij.*

Kerkelijk actueel

HSV

De Herziene Statenvertaling, die deze dagen verschijnt, heeft fel afwijzende reacties opgeroepen.

Gelukkig is dit niet algemeen het geval, maar er zijn helaas harde voorbeelden te noemen van verdachtmakingen en zware beschuldigingen die misplaatst en ongepast zijn. Ik neem graag openlijk afstand van deze vormen van bestrijding. Deze verkeerde vorm van meedenken mag de algemene noodzaak van een kritisch meedenken niet vertroebelen.

De geuite kritiek was voor mij een reden om er toch, bij nadere overweging, een artikel aan te wijden. Ik wil hiermee proberen de zaken in een evenwichtig kader te plaatsen.

Ik wil beginnen aandacht te geven aan het feit dat de opstellers van de HSV uit oprechte bewogenheid met onze jeugd hebben geoordeeld dat de Statenvertaling te weinig aansluiting heeft bij de leefstijl van de moderne mens. Men heeft niet de toevlucht genomen tot de Nieuwe Bijbelvertaling, die recent van de persen rolde. Ook zag men geen heil in

het gebruik van de vertaling van het NBG51. Omdat deze vertalingen te veel beïnvloed zijn door de geest van de tijd. Uit liefde tot de SV heeft men zich nauw willen aansluiten bij deze vertaling. Dit alles met de bedoeling om het Woord van God ook nu nog verstaanbaar te maken voor de mens van nu.

Het is belangrijk dat we het probleem rond de verstaanbaarheid onderkennen. Er zullen mensen zijn die menen dat de Statenvertaling (SV) niet onduidelijk is. Die mening is te verdedigen. Maar het is nu eenmaal een feit dat jonge

mensen, die de kennis van de Bijbel missen die ouderen nog wel hebben, weinig invoelvermogen hebben met de taal van de SV. Dat geldt trouwens ook van de taal die over het algemeen in de kerk wordt gebruikt. Of dat nu goed is of niet, maar het feit ligt er. Als u eens een blik werpt in de turbotaal van onze jeugd, dan zult u een indruk krijgen van hun leefwereld. Zijdelings merk ik op dat de taal van onze jongeren devalueert. Weet u wat het cijfer 4 en de beide letters "ff" betekenen? Jong en oud mag wel wat meer aandacht besteden aan zuiver taalgebruik. Om van de taal van het voetbalveld nog maar te zwijgen. Hoe staat het met de verstaanbaarheid van dat taalgebruik onder onze jongeren (en ouderen)?

De tekst van de SV is door de eeuwen heen op details meermaals aangepast. Dat gebeurde op uiterst bescheiden wijze, maar het gebeurde wel. Op de Pinksterdag

*Het is
belangrijk dat
we het
probleem rond
de verstaan-
baarheid
onderkennen.*

We moeten bedenken dat de HSV leerstellig en taalkundig zich wil aansluiten bij de SV. Men volgde in meerdere gevallen de alternatieven van de Kanttekeningen.

hoorde ieder het Woord van God in zijn eigen taal spreken. Dat heeft toch ook iets te maken met verstaanbaarheid. Ik wil graag waardering uitspreken voor het vele werk dat werd verricht rond de HSV. Ik hoop dat deze uitgave van het Woord van God dienstbaar mag zijn tot de eer van God en het heil van zondaren.

Als ik dit alles nu duidelijk heb gesteld, wil ik ook iets gaan zeggen over de moeite die zich hier voordoet.

Er zijn er immers ook die eveneens vanuit oprechte bedoelingen anders uitkomen. Ik wil ook recht doen aan hun gedachten. Zij menen dat de verschijning van de HSV een verarming is. Kunnen we dit niet vergelijken met de grondslagen van de nieuwe tempel in de dagen van Ezra? Toen deze zichtbaar werden, juichten de jongeren terwijl de ouderen weenden. De ouderen hadden de tempel in zijn eerste glans gezien en deze was heerlijker dan de tweede. Is de HSV dan minder dan de SV? Dat wil niet gezegd zijn, maar zo wordt het wel gevoeld. Je kunt terecht verlangen naar tijden waarin de Bijbelse taal door velen werd verstaan. Het moderne leven was nog niet zo nadrukkelijk zichtbaar en dat kwam ook uit in de taal. Voeg daar de gedachte bij dat de gewone spreektaal sterk werd beïnvloed door de SV. Nu zijn de rollen omgekeerd: de Bijbeltaal gaat beïnvloed worden door de spreektaal van nu. De Bijbel stond vroeger dagen dicht bij de mensen. Wie de SV kan begrijpen, zoals ook de meesten van ons, zullen moeite hebben met de overgang naar de HSV.

Men zal trachten dit te onderbouwen met allerlei argumenten, soms ook tegen de HSV, zoals in de Saambinder op een overigens waardige wijze gebeurt, maar de eigenlijke kwestie is natuurlijk deze dat men met hart en ziel wortelt in de taal van de SV. De medewerkers van de HSV zullen niemand willen dwingen om de HSV te gaan gebruiken. De voorstanders van de oude SV zullen ook begrip kunnen opbrengen voor diegenen die menen dat het

taalkleed van de SV enige aanpassing behoeft. Als we het hierover eens zijn, kunnen we verder spreken met elkaar.

Want, ook al willen we trachten elkaar te zoeken en vast te houden, de conclusies zijn wel tegengesteld. En de consequenties zullen op termijn ook steeds duidelijker worden. Het is niet denkbeeldig dat er onderling op dit punt een bepaalde vorm van vervreemding gaat optreden. Hopelijk vergis ik mij, maar de mogelijkheid, de waarschijnlijkheid van deze verwijdering, moeten we serieus nemen.

Als het onder ons gaat gebeuren dat de HSV in sommige gemeenten gebruikt zal gaan worden, dan moeten we als kerken het verschil niet aanblazen, maar we zullen het in nuchtere proporties moeten inschatten. We moeten bedenken dat de HSV leerstellig en taalkundig zich wil aansluiten bij de SV. Men volgde in meerdere gevallen de alternatieven van de Kanttekeningen.

Die verzekering wordt althans gegeven. Het gevaar bestaat dat we gaan zoeken naar bedenkelijke veranderingen. Als ik daar soms iets van lees, moet ik eerlijk zeggen dat ik het soms niet volgen kan. De Heere Jezus heeft ons niet voor niets gewaarschuwd voor het oordelen van anderen. Mijn insteek is dat ik geen enkel oordeel uitspreek over wie dan ook; wel mag ik het werk en de resultaten toetsen van anderen en dat is zelfs schuldige plicht.

Maar hier ligt dan ook het vertrekpunt om de objectiviteit te zoeken. Het lijkt me ook een objectieve zaak dat er moeite is met de HSV. Ik geef weer enkele zaken door die ik links en rechts hoor. Een eerste vraag is: Is deze weergave absoluut betrouwbaar? Men heeft in gedachten de grote kennis van de Statenvertalers. Het lijkt me duidelijk dat hun kennis die van ons geslacht verre overtreft. Men sprak destijds in kerkelijke vergaderingen Latijn, men was doorkneed in het Grieks en het Hebreeuws. De HSV is meer uit een particulier initiatief opgekomen en we doen niemand onrecht als men meent dat de bekwaam-

heid van de huidige medewerkers in zekere zin beperkter is. Natuurlijk zeg ook ik meermalen vanaf de kansel dat de grondtaal iets anders zegt, maar de gevolgen van een dergelijke opmerking blijven beperkt. Een Bijbelvertaling gaat onnoemelijk veel verder. Men kan zich afvragen of het kennisniveau voor een officiële vertaling op dit punt voldoende is.

Het tweede argument is dat van de taalverarming. Het kan niet missen: iemand die gehecht is aan de taal van de SV, zal een zekere verlies in taalkracht constateren. Dit argument heeft niet zozeer te maken met een gebrek van de HSV alswel veel meer met de waardigheid van de SV. De taal van de SV, ik zei het al, heeft ons taalgebruik eeuwenlang beïnvloed. Alleen omdat het Oudhollands is? Nee, ik meen dat de woordenschat van de SV op zeer hoog niveau staat en omdat er een geestelijk verstaan aan ten grondslag ligt. Het is niet alleen een leeftijdskwesitie als ik u verhaal dat ik heel vaak bij het lezen van de Bijbel denk: Wat is dat mooi gezegd en vertaald. Ik doel dan op de authentieke taal die gebruikt wordt. Taal met stijl en met diepte. Ik geef een voorbeeld. Jesaja wordt vanwege zijn stijl, genoemd een koning onder de profeten. De Statenvertalers hebben de gave gehad om iets van die verheven taal door te geven in de vertaling. Het kan dus niet anders dat voor de eerlijke liefhebbers van deze taalvorm het een betreurenswaardige zaak zal zijn als men daar iets van gaat missen. We doen er dan goed aan te rekenen met deze gevoelens, die onder ons gevonden worden. Een zeker gemis aan stijl is ook op een andere manier te onderbouwen. Iedere moderne vertaling kenmerkt zich door een meer gewone en alledaagse taal. Men zal zeggen dat dat nu juist zo moet zijn. Dat is te begrijpen, maar het is evenzeer te begrijpen dat er mensen zijn die menen dat dan nu juist jammer is. Gods Woord is de krant niet. Een notaris gebruikt een bepaald woordenboek. Er is niets op tegen als ook de kerk dat doet. Dat ligt soms in kleine dingen. De tweede naamval is consequent (voor zover

ik kan nagaan) gemoderniseerd. Dat is natuurlijk een middelmatige zaak. De Engel des Heeren zal vertaald zijn met: de Engel van de Heere. Maar die oude tweede naamvallen hebben wel iets. Dat blijkt bijvoorbeeld ook in de bekende uitdrukking: de Heere der heerscharen. Dat is nu geworden: de Heere van de legermachten. Dat wordt dan wel wennen als de oude uitdrukking geen problemen opriep.

Rond de HSV kan men zich afvragen of de medewerkers zich nu vooral hebben beziggehouden met de grondtalen of met het Nederlands. Vanuit de idee dat het om een herziening gaat is het denkbaar dat men zich vooral met het Nederlands heeft bezig gehouden.

Of dat werkelijk zo is, weet ik niet. Ik erken stellig dat de grondtaal er toe doet, maar u begrijpt dat we hier al snel te maken zouden kunnen hebben met een nieuwe vertaling. Deze vraag die bij mij leeft, roept om een antwoord. Meerderen hebben aangetoond dat er soms ook veranderingen zijn doorgevoerd die de vraag oproepen of dat nu nodig was. Er zijn verder plaatsen waarin er wel heel drastisch is ingegrepen. Zo leven er eerlijke vragen en is

er een sterke aarzeling om deze weg nu geheel op te gaan. Ik las deze week tot mijn vreugde dat het nimmer de bedoeling was van de herzieners om deze Bijbel op de kansel te krijgen. Dat stelt mij wel gerust. Want ik moet eerlijk zeggen dat die sprong voor mij en velen te groot is. Kerkenraden zullen een besluit moeten nemen en dan bedenke men dat de wissel, die voor ons ligt, heel veel consequenties kan hebben. Wil men dan deze uitgave gebruiken voor gezinsgebruik of op verenigingen in de kerk, dan is daar geen bezwaar.

Tenslotte: men kan van mening verschillen over de verstaanbaarheid van Gods Woord door de jeugd.

Mij valt niet zelden op dat jonge mensen minder moeite zeggen te hebben dan sommige ouderen, omdat de laatste al te zeer door de tijdgeest zijn geïnfecteerd. Men wil het soms niet begrijpen. Als dit vermoeden juist is, lost een ander taalgebruik niets op. Dan blijkt temeer dat er maar één middel nodig is en dat is de bediening van Gods Geest. Hij zal in al de waarheid leiden. Ligt daar niet de eigenlijke behoefte? Dat zullen de bewerkers van de HSV ook beseffen.

In het jongste nummer van de Waarheidsvriend werd erg lovend gedaan over de HSV. Vergeten we echter niet dat welke vertaling of uitgave ook, zonder de leiding van Gods Geest, geen nut zal doen. Israel bedreef afgoderij met de koperen slang, eens een krachtig middel tegen de dood. Zo kan men ook handelen met de HSV zoals men anderzijds ook kan omgaan met de SV.

In Nehemia 8:8 staat: "En zij lazen in het boek, in de wet Gods, duidelijk; en den zin verklarende, zo maakten zij, dat men het verstond in het lezen". Let op de twee lijnen: het gehoorde was duidelijk, maar er was wel verklaring nodig. Als mensen klagen over de duidelijkheid van de Schrift, dan hoop ik dat men te meer de verklaring in de rechte prediking zal zoeken. En dat is nu maar weer de grote vraag. We gaan niet mee met een vorm van afbraakkritiek die meer verandert dan alleen de woordvormen. Daar moeten wij ons allen op onderzoeken. In alle gevallen blijve het onze bede: "Och dat ik klaar en onderscheiden zag, hoe ik mij naar Uw bevelen moet gedragen".

P. Roos

Rond de HSV kan men zich afvragen of de medewerkers zich nu vooral hebben beziggehouden met de grondtalen of met het Nederlands.

Vragenrubriek

Openbaring 20 (3)

Voor we verder gaan met de behandeling van de verzen 7 tot en met 10 moeten we naar aanleiding van ons vorige stukje over Openbaring 20 nog iets zeggen in verband met een binnengekomen vraag. Dit is per slot van rekening een vragenrubriek, dus vragen tussen door mag ook. Graag zelfs, als iets niet duidelijk is.

We hebben in de verzen 4 tot en met 6 een tekening van hen die leven (al zijn ze gestorven), leven met Christus en om Christus wil, en een tekening daartegenover van degenen van wie je wel het een en ander zeggen kunt, maar niet dat zij in die periode van Christus'

heerschappij werkelijk leven! Wie in zijn ongeloof sterft, blijft in de greep van de dood. Dat er staat dat ze niet weder levend werden totdat de duizend jaren geëindigd waren, staat er zo om de werkelijkheid van de zaligen te onderstrepen. Al liggen ook hun lichamen in het stof der aarde, in vele gevallen zelfs na een marteldood, toch leven zij met Christus. Dat kan van de mensen die verloren liggen in de hel niet gezegd worden. Het betekent dus niet dat de mensen die om hun ongeloof verloren gingen nu dus nergens zijn, anders gezegd: niet alleen naar het lichaam dood zijn, maar ook naar

de ziel! De vraagsteller verwijst terecht naar de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus. De rijke man sloeg zijn ogen op in de pijn. Ook de mensen daar leven nog, maar het mag de naam leven absoluut niet hebben. Er is geen gemeenschap met de Heere namelijk, Die immers het Leven is. Aan de periode van duizend jaar komt een einde; satan wordt losgelaten en na de grote verdrukking die dat voor Gods kinderen meebrengt komt het einde van deze bedeling. Dan vindt het eindgericht plaats en wordt duidelijk wie er behouden worden en waarom en wie er verloren gaan

*Openbaring
20 laat ons
zien dat Hem
alle macht
gegeven is
in de hemel,
maar Hij heeft
ook alle macht
op aarde, naar
Matth. 28:18.*

en waarom: de boeken gaan open. Dan is er geen tijd meer, maar een storeloze eeuwigheid. Voor de een eeuwig wel en voor de ander eeuwig wee, aangrijpend! Dat Openbaring 20 spreekt van een duizendjarig regeren van Christus, is duidelijk. Als we maar niet denken dat het in hoofdstuk 20 beschrevene chronologisch volgt op wat in het hoofdstuk daarvoor beschreven is. In het wondere laatste bijbelboek wordt het einde der tijden en de eeuwigheid daarna verschillende malen beschreven. In hoofdstuk 4 vinden we ook al een beschrijving van wat we in hoofdstuk 20 eveneens beschreven vinden. Het is verwarrend om van een duizendjarig vrederijk te spreken. Want de Heere regeert van eeuwigheid tot eeuwigheid. Het is de aanduiding van een periode van ongekende Christusheerschappij. Openbaring 20 laat ons zien dat Hem alle macht gegeven is in de hemel, maar Hij heeft ook alle macht op aarde, naar Matth. 28:18. Ook spreekt Openbaring 6:2 van Christus heerschappij op aarde, als gezegd wordt dat Hij op Zijn wit paard uitging overwinnende en opdat Hij overwon! Maar laten we nu weer verder gaan en een begin maken met de verzen 7 tot en met 10. Dit gedeelte van Gods Woord verwijst naar de tijd die voorafgaat aan het wereldeinde, de dagen die voorafgaan aan

de laatste dag, de dag van Jezus wederkomst op de wolken des hemels, als alle oog Hem zal zien en de Zijnen Hem tegemoet zullen gaan in de lucht.

Het zal een vreselijke tijd zijn. Een tijd van grote weeën voor de gehele wereld, die zich ras naar het einde spoedt. Maar vooral voor Gods Kerk op aarde. Satan is als Gods grote vijand ook een tegenstander van al de Zijnen en daar zullen zij achter komen. Satan zal alle volken der aarde opzetten tegen het volk dat God vreest. Een benauwde tijd zal het zijn.

Ik zei al eerder: waarom gebeurt dit? Waarom wil God dit? Ik dacht dat we allereerst aan een rechtvaardige vergelding op de zonde moeten denken. God zal Zijn toorn uitgieten over de wereld, vanwege de goddeloosheid die hand over hand is toegenomen. Het mensdom is satan toegeval- len en dat zal het weten ook. Wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen!

Dit vinden we beschreven in Openbaring 18 de verzen 1 tot en met 3. Babylon, de gevallen wereld, wordt daar beschreven als een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten. Welnu, daar rekt God in een geweldige eindstrijd mee af. De loslating van satan is ten tweede bedoeld om Gods macht te laten blijken. Niet die van de duivel dus, maar die van de Heere!

Want als de macht van de boze op het hoogst is, zal Gods hand hem in een enkel ogenblik verdelgen! Terwijl de Heere voor eeuwig regeert, zal de boze, en we noemen hem maar rustig de antichrist, regeren een tijd, tijden en een halve tijd, Daniel 7:25. Dat wil zeggen dat het met het rijk van de boze zal gaan als alle andere wereldrijken: het is een opgaan, een blinken en een verzingen! Plotseling zal zijn macht afgebroken worden! Zijn dagen zullen verkort worden, Markus 13:20. Deze uitdrukking betekent dus niet dat de dagen in de eindtijd korter zullen duren dan in voorgaande tijden. Maar om der uitverkorenen wil zullen die vreselijke dagen verkort, afgesneden, abrupt verbroken worden. Want het zal voor de uitverkorenen een zware tijd zijn. Zij komen in de grote verdrukking terecht en wie wil dat? Maar laten we dus goed zien dat het in de pericop die we nu bespreken ten diepste niet gaat over die ellendige tijd, maar over de Heere Die uit die ellendige tijd verlossen zal! Ging het in het begin van dit hoofdstuk nog om een zekere gebondenheid van satan, in dit deel gaat het om zijn definitieve val, hallelujah! Maar over die tijd voor de kerk van de Heere Jezus Christus moeten we nog wel wat zeggen. Maar dat doen we de volgende keer.

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

Petrus Nahuys

Leven en werken

Petrus Nahuys werd 14 augustus 1692 te Delfshaven geboren. Zijn vader was ook predikant. Er komen heel wat predikanten in de familie Nahuys voor. Petrus Nahuys heeft in Leiden theologie gestudeerd. In 1717 werd hij te Waarder beroepen. In 1722 nam hij een beroep aan naar Monnickendam. Daar heeft hij vele jaren mogen arbeiden. Hij overleed in 1766. Petrus Nahuys heeft

een bewogen leven gehad. Hij is viermaal gehuwd geweest. Het meest bekend is Petrus Nahuys door de catechisatieboekjes die hij geschreven heeft. Deze boekjes gaan uit van het Kort Begrip. Bij elke vraag en elk antwoord van het Kort Begrip voegt hij een aantal vragen met antwoorden toe die de stof verduidelijken. Petrus Nahuys heeft de inhoud van het Kort Begrip uitgebreid toegelicht. Petrus Nahuys schreef twee catechisatie-

boekjes. Het eerste boekje zet positief uiteen wat de Gereformeerde leer is. De titel van dit boekje luidt: "Kort Begrip der Christelijke Religie, ten klaarste en allerkortste opgelegd ten dienste van min-geoeffende en nograns heilbegerige zielen, die zich willen begeben tot des HEEREN Heilig Avondmaal." Dit boekje heeft 241 bladzijden. Het tweede boekje is een verdediging van de Gereformeerde leer tegenover de Rooms, de Doper-

sen, de Socinianen, de Remonstranten en de Luthersen. De titel luidt: "Kort Begrip der Christelijke Religie, verdedigd tegen allerlei dwalingen en dwaalgeesten." Dit boekje telt 285 bladzijden.

Vertrouwen

Veel zou uit deze boekjes te citeren zijn. We willen u iets doorgeven uit het eerste boekje dat de Gereformeerde leer positief uiteenzet. In de 10e les van dit boekje staan behartenswaardige zaken vermeld aangaande het vertrouwen.

Wat verstaat gij door het toevluchtnemend vertrouwen? Antw.: die daad des geloofs, waardoor een ziel, met vertrouwen dat in de Heere gerechtigheden zijn en sterkte, en dat een komende tot Hem niet uitgeworpen zal worden, met de last van zijn drukkende ellende hartelijk zich naar Jezus wendt, en ook, als de oorzaak van leven en gerechtigheid, oprecht Hem aanneemt.

Wat verstaat gij door het verzekerd vertrouwen? Antw.: die daad des geloofs, waardoor een ziel, uit bewustheid van haar oprechte vereniging met Christus vaststelt, dat Hij haar deel is; dus ook, gelijk de onderwijzer zegt, dat al haar zonden om Christus' wil haar vergeven zijn.

Welke van beide is nu de wezenlijke daad des geloofs? Antw.: Niet het verzekerd vertrouwen.

Waarom niet? Antw.: Omdat die volle verzekerdheid of die rijpe vrucht des geloofs bij allen niet gevonden wordt; want daar zijn zo zowel zwakke kinderen, als jongelingen en vaders in Christus. Zowel gekrookte rieten, en rokende vlaswieken, als vast en sterk gewortelde eikenbomen der gerechtigheid. Omdat ook zelfs die verzekerdheid niet altoos gevonden wordt bij één en dezelfde persoon. Zijnde het dan eens duister, dan wederom licht in de Heere, als in David, en meer anderen te zien is.

Wat maakt dan het wezen des geloofs uit? Antw.: het toevluchtnemend vertrouwen, waardoor een zondaar zich naar Jezus wendt, oprecht Hem aanneemt.

De Gereformeerde leer

In les 35 van het boekje dat de Gereformeerde leer uitlegt wordt de vraag gesteld waarom de Gereformeerde leer de ware leer is. Het antwoord luidt: "Omdat de Gereformeerde kerk in haar leer boven alle andere gezindheden daar op uit is, dat ze God het meest verheerlijkt, en de mens op het laagste en diepste vernedert."

Lutherse standpunten

In het tweede deel dat geschreven is om de Gereformeerde leer te verdedigen wijst Petrus Nahuys duidelijk verschillende Lutherse standpunten af. Maar daarmee wil hij niet zeggen dat er geen kinderen Gods zouden zijn onder de Lutheranen of dat daar de ware Kerk niet wordt gevonden. In het tweede catechisatieboekje komen we de vraag tegen: "Zijn er tussen ons en tussen de Luthersenen dan geen verschillende gevoelens? Het antwoord luidt: "Ja, doch zodanige niet, die de gronden van de zaligheid ondermijnen, en de leer van het heilvattend geloof regelrecht te keer gaan."

Advent

Er zijn ook preken van Petrus Nahuys bewaard gebleven. In de adventstijd die weer is aangebroken willen we iets doorgeven uit een preek van Petrus Nahuys over Jeremia 30:21 'En zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en Zijn heerser uit het midden van hem voortkomen; en Ik zal Hem doen naderen, en Hij zal tot Mij genaken; want wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? Spreekt de HEERE.' In deze tekst wordt gesproken over de beloofde Messias. Hij is de Heerlijke en de Heerser. We lezen dit ook in Lukas 2:32 'Een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël.' De Messias is uit het midden van Israël voortgekomen, Hij is immers geboren in Bethlehem. Christus was gereed en gewillig om tot God te genaken. Hij is Borg geworden met Zijn hart. Jezus Christus is de enige Middelaar en Hogepriester, Die als Borg geleden heeft en aan de Goddelijke gerechtigheid tot heil van zondaren volkomen heeft

genoeg gedaan. Nahuys spreekt de verblinde Joden in zijn preek aan en wenst dat de Heere het deksel van hun ogen en harten zou afnemen: "Zeg eens, om wat reden en oorzaak stoot gij u aan Zijn nederigheid? Hij is immers een Heerlijke. En waarom weigert gij Hem onderworpen te zijn? Hij is tegelijk een Heerser. Och, behaagde het de algenoegzame Jehova eens het deksel van uw ogen en harten af te lichten, om Jezus te erkennen voor de ware Messias, Die als Hogepriester in en door de uitvoering van Zijn Borgschap, de overtreding gesloten, de zonden verzegeld, de ongerechtigheden verzoend en de gerechtigheid der eeuwen alreeds heeft aan het licht gebracht; om zo in Hem gelovende, ook door Hem nog behouden en van het eeuwig verderf bevrijd te worden."

Ook spreekt hij over hoorders die Jezus wel met de mond belijden als Hogepriester, maar die zich aan Hem niet als Heerser willen onderwerpen. Zulke hoorders wandelen naar het goeddunk van hun eigen hart, terwijl zij Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van zich werpen.

Er zijn ook hoorders die de genoegdoening van Christus erkennen maar dit als oorzaak nemen voor het vlees om te zondigen. "Wat is dit anders dan de genade Gods in ontuchtigheid veranderen en het bloed des Nieuwen Testaments onrein achten? Ja de Zoon van de eeuwiglevende God schandelijk vertreden en smaadheid aandoen, als ware Hij een dienstknecht der zonde en ongerechtigheid? Trouwens, zij hebben geen besef, noch indruk, van de vuilheid en lelijkheid en schandelijkheid der zonde. Zij kennen God niet in het geduchte van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid. En daarom kunnen zij ook de Heere als een zodanig Wreker van kwaad zich niet voorstellen. O geloofden zij en kwam het hen eens levendig op het hart dat God de schuldige geenszins onschuldig houden kan, zij zouden zich meer aan Jezus en aan Zijn Zoenofferande laten gelegen liggen. Doch wij moeten dezulken tot waarschuwing zeggen, dat ze alsnog geen deel aan

Er zijn ook hoorders die de genoegdoening van Christus erkennen maar dit als oorzaak nemen voor het vlees om te zondigen.

deze Hogepriester hebben; Zijn dood kan hen niet worden toegerekend; Zijn voorbeding hen in het minste niet baten.”

Onbekeerden worden ernstig gewaarschuwd. Zij hebben de Borg in het heden der genade niet gezocht en niet aangegrepen. “Helaas, het is te duchten, dat tot u in toornigheid zal gezegd worden: gaat weg van Mij, gij vervloekte, gaat in dat eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen is toebereid; Ik heb u nooit gekend. O, naar en onzettend vonnis! Een vonnis dat ook, als onherroepelijk, gewis en zeker ten uitvoer zal worden gebracht. Ach, zondaars, zondaars, mocht die schrik des Heeren intijds dan nog uw consciëntie wakker maken en zonder uitstel u bewegen tot afstand van zonde en ongerechtigheid, tot bekering en beterschap des levens, ja tot een waarachtig geloof in Christus. Rust niet voordat gij in Hem gevonden zijt, als in uw Vrijborg en enige Verlosser.”

Ook Gods kinderen worden aangesproken. Zij hebben hun vloek- en doemwaardigheid leren kennen en de Hoornen van het geestelijk Altaar gelovig mogen aangrijpen tot behoudenis. Jezus is hun Borg en in Zijn offer hebben zij vergeving der zonde. “Ziet hier uw kostelijk Evangelie. Gij laagt van nature vertrappt, vertreden in uw bloed, nederge worpen op de vlakke des velds. De toegang tot de hemel was voor u gesloten en buiten Goddelijke gunst en vriendschap moest ge wanhopig en troosteloos, zowel als alle anderen, daarheen leven. Voor eeuwig zoudt gij ook in die rampzalige staat en toestand hebben moeten vergaan en omkomen, want de gehele wereld was voor God verdoemelijk. Maar, o grondeloze mensenzelfde! Wie kan ze uitspreken? De Vader heeft u liefgehad met een eeuwige liefde. Hij heeft Jakobs Heerlijke, Zijn Zoon, de Messias, als Borg en Hogepriester voor u doen naderen; Die ook met alle gewilligheid Zijn bloed voor u heeft uitgestort, om daarmee aan ’s Vaders gerechtigheid voor u te voldoen en u alzo weder tot God te brengen; tot welk einde Hij ook door de hemelen is doorgestaan,

alwaar Hij altijd leeft, om voor u te bidden. Kinderen van God! Verwondert u over zo’n diepte des rijkdoms der Goddelijke genade en liefde; en laten deswege de verheffingen Gods gedurig en onophoudelijk in uw keel zijn.” Nahuys roept Gods kinderen op tot wederliefde. “Nog eens, heilige broeders en zusters, waren het uw zonden, die deze Borgtocht veroorzaakt hebben? En moest Jezus daarom de gestalte van een Dienstknecht aannemen en uit Jakob geboren worden? Moest Hij daarom met Zijn zelfofferande als Hogepriester tot God genaken? Stonden zij Hem zo duur en kostten zij Hem Zijn bloed, Zijn leven? Och! Laat dan nu ook geen zonde in uw sterfelijk lichaam meer heersen; maar zoekt van dag tot dag de oude mens in u te doden en al meer en meer hem ten onder te brengen. Eindelijk, gedraag

ook uzelf voortaan als geestelijke priesters; nader nooit tot God dan in en door uw Borg; offer de Allerhoogste geestelijke offeranden; offer uzelf, ziel en lichaam beide, Gode op; offer uw gebeden als een aangenaam reukwerk voor ’s Heeren aangezicht. En leef zo te allen tijde tot eer van God en Christus, door afzondering van uzelf in heiligheid. Dus zult gij, staande voor Gods gericht, niets te vrezen hebben, wat ook ten gene dage tegen u mag worden ingebracht. Want Jezus, Die als Borg voor u betaald en alle gerechtigheid voor u vervuld heeft, zal tegen alle aanklacht en beschuldiging u ook vrijpleiten bij de Vader en zeggen: Verlos hen, dat zij in het verderf niet nederdalen; Ik heb voor hen verzoening gevonden.”

A. van Heteren

Boekbesprekingen

Thomas Boston, Nader tot U, paperback, 91 blz., € 7,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2338-2.

Dit boekje dat vier preken bevat is verschenen in de serie Lichtstralen uit het Woord. De eerste drie preken gaan over Hebreeën 10 vers 22 en werden gehouden in mei en juni 1715 rond de bediening van het Heilig Avondmaal. De vierde preek gaat over Psalm 89:16 en is op een zondagmiddag in Ettrick gehouden. We willen een stukje doorgeven dat gaat over het verschil tussen het onoprecht en het oprecht naderen tot God in Christus (blz. 52 en 53). “Het onoprechte hart nadert tot God, bij wijze van spreken, als wanneer je een buurman een bezoekje brengt. Hij blijft een poosje en gaat dan weer zijns weegs. Jesaja 26 vers 16: HEERE, in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben hun stil gebed uitgestort als Uw tuchting over hen was. De schijnvrome aanvaardt nooit zijn eeuwigdurende rust in God. Al verlaat hij zijn huis om naar Gods huis te gaan, dan laat hij zijn hart toch achter – en dus kan hij niet blijven. Met

de gemengde hoop die uit Egypte kwam, denken de schijnvromen aan de vissen die zij in Egypte om niet aten; aan de komkommers en aan de pompoenen en aan het look en aan de ajuinen en aan het knoflook. Ze vonden een wijkplaats om terug te keren naar waar ze vandaan gekomen waren. Een waarachtig hart nadert tot God in de hemel, net als een pasgehuwde vrouw gaat naar het huis van haar man om er al haar dagen te wonen en nooit meer terug te keren naar het huis van haar vader. Psalm 116:7 Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan. Bij de oude grieken was het de gewoonte om bij de deur van de bruidegom de as van de koets waarin de bruid thuiskwam te verbranden, om te laten zien dat ze nooit meer weg zou gaan. Als u met een waarachtig hart tot God genaderd bent en Hem als uw God in Christus aanneemt, dan zal ik niet zeggen dat de as van de koets waarin u tot God kwam alsnog helemaal wordt verbrand, maar ik ben er wel zeker van dat die in brand gestoken wordt. Als die bij de deur van het

huis van uw nieuwe Echtgenoot is aangestoken, is het omdat u niet van plan bent weer terug te keren."

Ds. P. den Butter, De Lamp bleef branden, Over de koningen van Juda I, gebonden, 245 blz., € 23,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2301-6.

In het voorjaar van 2010 verscheen van de hand van ds. Den Butter een boek over de koningen van Israël vanaf de scheuring tot de ondergang van het tienstammenrijk. Het nu verschenen boek behandelt de koningen van Juda vanaf Rehabeam tot en met Jotham. Het rijk van Juda heeft anderhalve eeuw langer bestaan dan het rijk van Israël. Het boek zou te groot worden als in één deel alle koningen van Juda beschreven zouden worden. De titel van dit nieuwe boek is ontleend aan de belofte die door de Heere aan David was gegeven dat er altijd een nakomeling op zijn troon zou zitten. De gedegen bijbelstudies bevatten uitleg en toepassing, zoals we dat van de auteur gewend zijn. Enkele zaken uit dit boek willen we doorgeven. Tijdens koning Asa was er sprake van hervorming. Hervorming heeft een negatief en een positief aspect. Alles wat in strijd is met de dienst des Heeren moet worden weggedaan en alles wat de ware dienst des Heeren zou kunnen bevorderen wordt door Asa hersteld en gestimuleerd. Er wordt ook eerlijk geschreven over de zondige dingen die Asa deed aan het einde van zijn leven. Asa liet de profeet Hanani opsluiten in de gevangenis. We lezen ook over Joas die koning werd toen hij zeven jaar was. Aanvankelijk deed ook hij goede dingen. De priester Jojada had een grote invloed op de jonge koning Joas. Jojada stierf toen hij 130 jaar was. Dan wordt het anders bij Joas. De Baäl en de Astarte worden gediend. Hierover schrijft ds. Den Butter behartenswaardige dingen op blz. 204: "Hoe kon dit toch gebeuren? Hier is maar één antwoord op: het was bij Joas nooit echt. Al die tijd was hij niet meer dan een mondbelijder, een vormdienaar. Er was geen innerlijke overtuiging. Dat zal zelfs

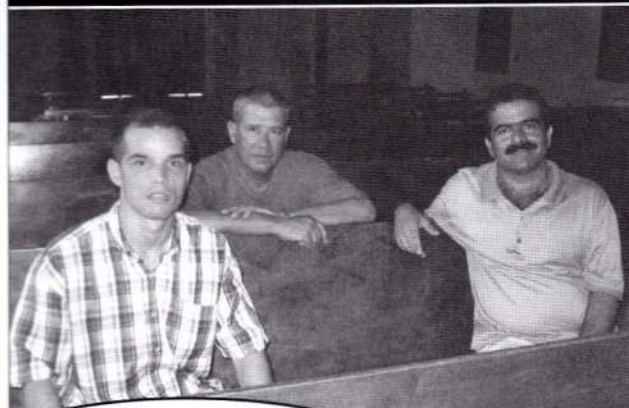
gezegd moeten worden van de ernst waarmee Joas de tempelrestauratie leek aan te pakken. Alleen maar omdat hij onder invloed van Jojada stond. Ach ja, zulke dingen gebeuren vaker. Zolang mensen in de omgeving leven van anderen die ze intuïtief respecteren en tegen wier mening zij niet durven ingaan, lopen ze in het paadje. Maar als die invloed wegvalt en als andere invloeden zich doen gelden, gaan ze overstag. In feite hadden ze nooit een eigen mening en zeker geen eigen overtuiging. Gemakkelijk beïnvloedbaar zijn ze, nu eens van de ene kant en dan weer van een andere kant. Zo kan niemand echt op hen aan. Zo was Joas, de man die als kind op zo'n wonderlijke manier gered werd en die jarenlang in de buurt van godvruchtige mensen mocht leven." Het boek besluit met de beschrijving van koning Jotham die zestien jaren regeerde over Juda. Jotham vreesde en diende de Heere. Dat zal de beslissende vraag voor ons allen zijn: dienen en vrezen we de Heere? Mogen we ons herkennen in godvrezende koningen of is het nog zo dat ons leven gelijkenis vertoont met het leven van koningen die de Heere niet vreesden? Op verzoek is een handig overzicht opgenomen van de verschillende koningen die geregeerd hebben over Juda en Israël met de profeten die onder deze koningen hun arbeid hebben mogen verrichten. Ook van dit boek geldt: Neem en lees.

Dr. H.F. Kohlbrugge, Tevreden met het Lam, gebonden, 100 blz., €14,90, uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2317-7.

Het boek bevat drie preken uit 1833 en vier preken uit 1874, waaronder ook de laatste preek die Kohlbrugge in Elberfeld heeft gehouden. De eerste preek gaat over Romeinen 7:14 "Want wij weten dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde." Dit is de zogenaamde 'komma- preek' vanwege de komma tussen vleeselijk en verkocht. Dit opende Kohlbrugge de ogen voor de volstreekte machteloosheid en verlorenheid van de mens als vlees, en de allesovertreffende

genade Gods in Christus. Tijdens de voorbereiding op de dienst waarin deze preek gehouden zou worden, vroeg God aan Kohlbrugge: 'Zijt gij met Mijn Lam tevreden?' Dit beaamde Kohlbrugge volmondig en heeft daarna deze preek geschreven. Ik geef u uit die preek de zeer bekende passage door over het wegwerpen van de heiligingskrukken (blz. 17 en 18). "De zonde moet gedood worden, we moeten toch dit en dat vermijden? U kunt niets willen, de zonde wordt u altijd te sterk, en dan ligt u temeer in uw krachteloosheid. Vandaag niet geschikt – morgen nog minder geschikt; de zonde zal u bedriegen. Vandaag niet heilig – over een jaar nog onheiliger. Vandaag onwaardig – over tien of dertig jaar nog onwaardiger. Hoe dan? Gooi ze weg, gooi uw heiligingskrukken ver van u weg! Daarmee kunt u de berg Sion niet op. Ruk de voden af waarmee uw wonden zijn bedekt, en laat aan

Najaarsactie SEZ

Actiedoel:

Stroom en boeken voor Cuba

Betaalt u mee?

Actienr.: Giro 158116
t.n.v. SEZ, Hardinxveld-
Giessendam

Spaanse Evangelische Zending

Misión Evangélica Holandesa para España

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43

e-mail: sez@klikSAFE.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),

Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,

Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

Hem, Die heilig en rechtvaardig is, zien hoe u bent. Laat varen alles wat van u is; het is zalig om hier aan zichzelf te wanhopen. Geef God gelijk en veroordeel uzelf voor God. Dan doet u wat God wil hebben – en wacht op Zijn genade die in Christus, Zijn Zoon, wordt aangeboden. Hém immers wordt zijn geloof tot rechtvaardigheid gerekend, die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddelozen rechtvaardigt. Hoort u wat de Schrift zegt? Die niet degenen die liefhebben, Die geen heiligen en vromen en rechtvaardigen, nee, Die goddelozen rechtvaardigt.” Liefhebbers van Kohlbrugge zullen dit boek zeker willen lezen.

Thomas Watson, Bijbels dagboek, Leer mij Uw weg, gebonden, € 16,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-09.

Het is een goede gedachte uit de werken van Watson een dagboek samen te stellen. Er liggen heel wat lessen in zijn werken opgesloten. Dit keurig verzorgde dagboek kunnen we dan ook van harte bij u aanbevelen.

TE HUUR

Chalet voor 4-pers. op mooie rustige camping in Uddel.

Bel voor informatie naar Nico
06-41136108

Stichting steun Messias belijdende Joden

Postbus 22 3860 AA Nijkerk
www.messiasbelijdendejoden.nl

Voor informatie:
Ds. G. Bouw
Tel.: 0172 - 470040
E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de evangelieverkondiging door Messiasbelijdende Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentecavond
of verenigingsavond

Winterhulp onbelangrijk?

Voor Vera's gezin is het broodnodig!
Kijk maar op www.winterhulp.nl

ING 35 35 181 (Nijkerk) o.v.v. Winterhulp

**Kom
over
help**

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting
Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van
"Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
ING 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 12,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 10 dollar per jaar.
Advertenties € 0,35 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

*Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel!*

Ruime appartementen te huur

Int.: 0049-6594258990 en
www.huizesolagrati.nl

DUITSLAND... IS EEN RIJK, WESTERS LAND.

Maar geestelijk zeer arm. Gods
Woord wordt eenzijdig verkondigd.
De waarheid wordt geweld aange-
daan. Met uw bijdrage kunnen wij
Hollandse en puriteinse oudvaders
weer onder de aandacht brengen.
Voor info: www.svvhd.org of bel.
Help ons helpen met een gift op
onderstaand rekeningnummer.

HEIDELBERG & DORDRECHT

T 0416 - 691788
svvhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20